

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Justitie en
Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
IVO Rechtspraak
Uniceflaan 1
3527 WX Utrecht

Correspondentieadres
Postbus 85228
3508 AE Utrecht
T (088) 361 31 43

datum 29 maart 2019
contactpersoon R. Reinalda
ons kenmerk UIT 11536 COMM/RR
onderwerp Gespreksnotitie IVO voor rondetafel digitalisering en
financiering van de Rechtspraak

Geachte leden,

Graag dank aan de vaste Kamercommissie voor de uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek. In deze gespreksnotitie wordt nader ingegaan op de digitalisering van de Rechtspraak.

Digitalisering Rechtspraak

De Rechtspraak werkt aan een nieuwe digitaliseringsoplossing voor de rechtsgebieden civiel recht en bestuursrecht. De nieuwe oplossing gaat uit van een duidelijke focus op één hoofddoel: digitale toegankelijkheid van de Rechtspraak voor procespartijen, procesvertegenwoordigers en andere zaaksbetrokkenen. Resultaat zal zijn dat de huidige communicatiekanalen, post en fax, binnen enkele jaren worden uitgebreid met de mogelijkheid om digitaal berichten en stukken uit te wisselen tussen partijen, zaaksbetrokkenen en gerechten. Het Basisplan beschrijft hoe de Rechtspraak digitale toegankelijkheid gaat realiseren en benadrukt dat dit stapsgewijs in alle zaakstromen voor civiel recht en bestuursrecht wordt gerealiseerd. Ook stelt het Basisplan dat “zoveel als mogelijk is” intern digitaal werken voor de juridische rechtspraakmedewerkers mogelijk wordt gemaakt.

De digitale toegankelijkheid wordt stapsgewijs per zaakstroom gerealiseerd. Standaard wordt per zaakstroom een projectplan opgesteld dat rekening houdt met voor die zaakstroom specifieke factoren. 2019 Wordt een startjaar, waarin een aantal ‘proof-of-concepts’ wordt uitgevoerd om de oplossingsrichting technisch en functioneel uit te testen. Tevens worden voorbereidingen getroffen om de eerste zaakstromen projectmatig te realiseren. De realisatie zal naar verwachting niet eerder starten dan begin 2020, aangezien de eerste projectplannen door het Bureau ICT-Toetsing getoetst zullen worden. Financiering voor het realiseren van de plannen moet nog beschikbaar worden gesteld door het ministerie van Justitie en Veiligheid en is afhankelijk van de uitkomst van deze BIT-toets.

Voor een beheersbaar traject bij civiel recht moeten minimaal twee randvoorwaarden worden ingevuld. Het realiseren van de digitale toegankelijkheid moet worden losgekoppeld van het invoeren van de grote inhoudelijke vernieuwingen die de KEI-wetgeving wil aanbrengen in het burgerlijk procesrecht. En het moet -gelijk aan het huidige bestuursprocesrecht- ook in het civiele procesrecht mogelijk worden gemaakt om eerst op vrijwillige basis te procederen met digitale processtukken en digitaal berichtenverkeer. Een en ander kan worden gerealiseerd door een AmvB op grond van artikel 33 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

datum 29 maart 2019
kenmerk UIT 11536 COMM/RR
pagina 2 van 2

Digitaliseringstrajecten laten zich niet op voorhand in een gedetailleerde blauwdruk uittekenen. Daarvoor zijn ze te complex. Het werkt beter om een richting te bepalen, aan deeloplossingen te werken en gaandeweg besluiten te nemen over de preciezere invulling (zogenaamde agile werkwijze). Een dergelijke aanpak stelt eisen aan de strategische besturing. Het Basisplan vraagt tijdens de realisatie besluiten over welke stappen op welk moment gezet moeten en mogen worden. De herziene strategische IV governance maakt deze besluitvorming mogelijk en faciliteert dat dit Rechtspraak breed in goede afstemming gebeurt.

Een belangrijk genomen strategisch besluit is de keuze van de zaakstromen die als eerste worden opgepakt. In het bestuursrecht is gekozen voor rijksbelastingzaken, reguliere vreemdelingenzaken en volksverzekeringzaken. In het civiel recht voor beslagrekesten en gemeenschappelijke verzoeken om echtscheiding. Het betreft bewust eenvoudige en goed af te bakenen zaakstromen, waarin digitale toegang relatief snel gerealiseerd kan worden. Ook is gekozen voor zaken waarbij in- en extern maar een beperkt aantal partijen is betrokken. Op deze manier draagt de keuze van zaakstromen bij aan de beheersbaarheid van het digitaliseringstraject.

De beheersbaarheid en daarmee de kans van slagen wordt verder vergroot doordat:

- De eerste projectplannen voor de gekozen zaakstromen, als onderdeel van het overkoepelende plan voor digitale toegankelijkheid in civiel recht en bestuursrecht, worden voorgelegd aan Bureau ICT-Toetsing.
- De Rechtspraak samen met ketenpartijen als de belastingdienst, IND, SVB en de advocatuur aan de slag gaat om digitale toegang voor de gekozen zaakstromen uit te werken tot een voor alle partijen acceptabele oplossing.
- Voor alle zaken geldt dat we starten met vrijwillig digitaal procederen bij 1 of 2 gerechten. Pas als het goed werkt, wordt de digitale toegang uitgebreid naar vrijwillig digitaal procederen bij alle gerechten. Landelijk verplicht procederen voor professionele partijen volgt daarna pas.

Het basisplan gaat alleen over bestuursrecht en civiel recht. De rechtsgebieden strafrecht en toezicht, waar al digitaal wordt gewerkt, gaan verder op de ingeslagen weg. In faillissementszaken blijven curatoren digitaal communiceren met de rechtbank. Bij strafrecht wordt inmiddels 85 procent van de zaken digitaal behandeld en bij toezicht wordt al in meer dan 71000 bewindszaken digitaal gewerkt.

Hoogachtend,

Drs. J.J. Groen
Directeur IV Organisatie Rechtspraak